

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช” ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ เอกสาร รายงานวิจัย และวิทยานิพนธ์ โดยจะนำเสนอวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัย
2. การจัดทำวิทยานิพนธ์ทางบริหารธุรกิจ
3. โครงสร้างหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัย

2.1.1 ความหมายและความสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัย อุทุมพร จามรมา (2531) กล่าวถึงการสังเคราะห์ (Synthesis) ว่า หมายถึง การนำส่วนย่อยมาประกอบเข้าด้วยกันจนเกิดสิ่งใหม่ แบ่งออกด้วยกัน 3 ระดับคือ ระดับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์ให้เกิดความรู้ในหัวข้อนั้นๆ เรียกว่าการวิเคราะห์แบบเมตา (Meta Analysis) ระดับที่นำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์จนเกิดเป็นสาขาใหม่ เรียกว่า เมกะอนาไลซิส (Mega Analysis) และระดับที่นำสาขาที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์เรียกว่า การวิเคราะห์ระดับสูง (Super Analysis) ในขณะที่ นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวานิช (2545) ได้กล่าวว่า การสังเคราะห์งานวิจัย หมายถึง การวิจัยประเภทหนึ่ง ซึ่งนักวิจัยนำรายงานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาปัญหาวิจัยเดียวกัน มาศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบ เพื่อสรุปความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างงานวิจัยแต่ละเรื่องทั้งในด้าน ผลการวิจัย วิธีการวิจัย และบริบทงานวิจัย รวมทั้งการอธิบายถึงสาเหตุที่มาจากความแตกต่างเหล่านั้น ให้ได้ องค์ความรู้ที่จะสามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์อย่างกว้างขวาง

นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวานิช (2545) ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัยไว้ 3 ประการ ดังนี้

- 1) ความสำคัญในฐานะเป็นกิจกรรมสำคัญที่นักวิจัยทุกคนต้องทำ อันจะเอื้ออำนวยให้ศาสตร์ทุกสาขาวิชาเกิดการสังสมความรู้ การสังเคราะห์งานวิจัยในอดีตทำให้ได้แนวทางการทำวิจัยต่อยอดอันจะเกิดความรู้ใหม่ และการสังเคราะห์เชื่อมโยงงานวิจัยที่ทำใหม่กับงานวิจัยในอดีต ทำให้ตอบได้ว่างานวิจัยที่ทำใหม่มีส่วนสร้างเสริมความรู้เดิมตรงจุดไหนและอย่างไร อันมีผลทำให้เกิดการสังสมเพิ่มพูนความรู้ใหม่
- 2) ความสำคัญในฐานะเครื่องมือแสวงหาความรู้ใหม่ การอ่านรายงานวิจัยโดยทั่วไปผู้อ่านจะได้ความรู้ตามที่ปรากฏในรายงาน ไม่ว่าจะอ่านงานวิจัยมากเท่าไร แต่การอ่านและสังเคราะห์งานวิจัยหลาย

เรื่องนั้น นอกจากจะได้รับความรู้ตามที่ปรากฏจากงานวิจัยแต่ละเล่มแล้วยังได้รับความรู้ที่เกิดจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของผลวิจัย พร้อมทั้งผลการสังเคราะห์ซึ่งอธิบายสาเหตุของความเหมือนและความต่างนั้นด้วย ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่ได้เพิ่มมานี้ เปรียบได้กับความรู้จากการวิจัยที่ศึกษากลุ่มประชากรขนาดใหญ่เท่ากับประชากรจากงานวิจัยทุกเล่มหลอมรวมกัน นับเป็นความรู้ใหม่ อันเกิดจากการสังเคราะห์งานวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อศาสตร์ทุกสาขาวิชา

3) ความสำคัญในฐานะเครื่องมือสรุปรวมงานวิจัย เนื่องจากในยุคเทคโนโลยีก้าวหน้าช่วยเอื้อให้นักวิจัยทำวิจัยกันมากขึ้น และทำเสร็จรวดเร็วมากขึ้น ส่งผลให้มีรายงานวิจัยมากขึ้นทุกปี การอ่านรายงานวิจัยต้นฉบับทำได้ยากเพราะปริมาณงานวิจัยมีมาก เกิดความจำเป็นต้องสังเคราะห์งานวิจัย เมื่อมีรายงานการสังเคราะห์งานวิจัย ผู้อ่านสามารถอ่านรายงานนี้เพียงเล่มเดียวแต่ได้ความรู้ทั้งหมดจากงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์นั้นร้อยเรื่องได้ โดยใช้เวลาน้อยกว่าอ่านรายงานวิจัยต้นฉบับทีละฉบับ ความสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัยทั้งสามประเด็นนี้ส่งผลให้วงการวิจัยตื่นตัวและมีความพยายามในการพัฒนาวิธีการสังเคราะห์งานวิจัยให้สามารถสนองความต้องการของผู้ใช้ได้ดียิ่งขึ้น

2.1.2) ประเภทของการสังเคราะห์งานวิจัย การสังเคราะห์งานวิจัยจำแนก เป็น 2 ประเภท (อุทุมพร จามรมา 2531) คือ

1) การสังเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Synthesis) เป็นการอ่านรายงานการวิจัยแล้วนำมาสรุปเข้าด้วยกัน ดังเช่น การทบทวนเอกสารงานวิจัย ซึ่งการวิเคราะห์ลักษณะนี้ก่อให้เกิดความหลากหลายของผลการวิเคราะห์เชิงคุณลักษณะจะอิงผู้สังเคราะห์เป็นหลัก ผลที่ได้จากการสังเคราะห์ซึ่งมีความแตกต่างออกไป

เทคนิคหนึ่งที่นิยมใช้การสังเคราะห์งานวิจัยได้แก่ เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) ซึ่งเป็นเทคนิคการวิจัยที่พยายามจะบรรยายเนื้อหาของข้อความหรือเอกสาร โดยใช้วิธีการเชิงปริมาณอย่างเป็นระบบ ซึ่งหมายถึง การทำให้ข้อมูลเอกสาร ได้แก่ ถ้อยคำ ประโยคหรือใจความในเอกสารเป็นจำนวนที่วัดได้ แล้วแจกแจงนับจำนวนของถ้อยคำ ประโยคหรือใจความเหล่านั้น การบรรยายนี้เน้นที่เนื้อหาตามที่ปรากฏในข้อความ พัฒนาจากเนื้อหา โดยผู้วิจัยไม่มีอคติหรือความรู้สึกของตัวเองเข้าไปพัวพัน ไม่เน้นการตีความหรือหาความหมายที่ซ่อนอยู่เบื้องหลัง หรือความหมายระหว่างบรรทัด สำหรับนักวิจัยบางคนถือว่าการวิเคราะห์เนื้อหาอาจไม่จำเป็นต้องใช้วิธีการเชิงปริมาณก็ได้ เพียงแต่ให้ระบุคุณลักษณะเฉพาะของข้อความอย่างมีระบบ มีความเป็นวัตถุวิสัย และอิงกรอบแนวคิดทฤษฎี

การวิเคราะห์เนื้อหาควรประกอบด้วยองค์ประกอบดังนี้

1.1) เนื้อหาที่จะวิเคราะห์ซึ่งอาจเป็นเอกสาร สิ่งพิมพ์ รูปภาพ การ์ตูน ละคร เพลง การโฆษณาฟิล์มภาพยนตร์ บทคำพูด คำกล่าว หลักฐานทางประวัติศาสตร์ การศาสนา เป็นต้น

1.2) วัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์เนื้อหา มี 3 ประการ คือ ก. เพื่อสรุปข้อมูล ข. เพื่อหารูปแบบหรือความสัมพันธ์ภายใน และ ค. เพื่อหารูปแบบหรือความสัมพันธ์ภายนอก

1.3) หน่วยในการวิเคราะห์ ผู้วิเคราะห์ต้องมีความกระจ่างในเรื่องหน่วยที่จะทำ การวิเคราะห์ว่าเป็นหน่วยแบบใด โดยปกติหน่วยในการวิเคราะห์เนื้อหามี 3 ประการคือ

1.3.1) หน่วยจากการสุ่ม ได้มาจากการสังเกต หรือการสัมผัสแต่ละหน่วยนั้น มีลักษณะที่เป็นอิสระต่อกัน เช่น ประโยคแต่ละประโยคถือเป็น 1 หน่วย

1.3.2) หน่วยจากการบันทึก เป็นการจัดการกระทำข้อมูลจากการสุ่มมาย่อยเป็นกลุ่มเป็นพวก

1.3.3) หน่วยจากเนื้อหาเป็นการรวบรวมหน่วยจากการบันทึกมาจัดกลุ่มอีกทีหนึ่ง

1.4) การสุ่มตัวอย่างและประชากร การวิเคราะห์เอกสาร จะต้องเกี่ยวข้องกับปริมาณของสิ่งที่นำมาวิเคราะห์มากมาย ดังนั้น นักวิเคราะห์จึงต้องรู้จักการสุ่มเอกสารออกมาวิเคราะห์ โดยใช้ความสามารถจำแนกสิ่งที่เกี่ยวข้องที่จะวิเคราะห์ออกมาจากสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้อง และหลังจากได้ปริมาณสิ่งที่จะวิเคราะห์ออกมาแล้ว สุ่มเนื้อหาสาระสิ่งที่จะวิเคราะห์ออกมาเท่าที่เวลาและงบประมาณอำนวยให้

1.5) วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาสามารถกระทำได้ 2 ขั้นตอนคือ

1.5.1) การแปลภาษาเป็นข้อมูล จะทำได้ก็ต่อเมื่อผู้วิเคราะห์จับประเด็นที่ซ่อนอยู่ในเนื้อหาสาระได้อย่างชัดเจนเสียก่อน แล้วแยกเนื้อหาสาระออกเป็นส่วนย่อย ๆ

1.5.2) แปลข้อมูลออกมาเป็นตัวเลข หลังจากทีวิเคราะห์เนื้อหาออกเป็นส่วนย่อยและการแปลข้อมูลจากส่วนย่อยเป็นตัวเลขสามารถทำได้ 2 แบบ คือ แปลเป็นจำนวนหรือความถี่ กับแปลเป็นคะแนน

2) การสังเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Synthesis) เป็นการวิเคราะห์ตัวเลขหรือค่าสถิติที่ปรากฏในงานวิจัยเหล่านั้นมาคำนวณเพิ่มเติม ทำให้เกิดข้อสรุปใหม่ ผลการสังเคราะห์เชิงปริมาณจึงสอดคล้องกันไม่ว่าจะมีผู้สังเคราะห์กี่คนก็ตาม

เทคนิคการวิเคราะห์เชิงปริมาณที่นิยมใช้กันเทคนิคหนึ่งคือ การวิเคราะห์เมตา (Meta Analysis) การวิเคราะห์ด้วยเมตา มีวิธีการหลากหลาย ขึ้นอยู่กับลักษณะข้อมูลตัวเลขสถิติที่ปรากฏในผลงานวิจัยที่ศึกษา มีความครบถ้วนสมบูรณ์ และการออกแบบลักษณะของงานวิจัยว่าเป็นลักษณะการวิจัยเชิงทดลอง สหสัมพันธ์ หรือการเปรียบเทียบ เป็นต้น แต่ไม่ว่าจะใช้วิธีการวิเคราะห์เมตาแบบใดก็ตาม ส่วนใหญ่เพื่อวัตถุประสงค์หลัก ๆ เดียวกัน เพื่อให้ได้ข้อค้นพบในแง่มุมแต่ละด้านของปรากฏการณ์ที่ผู้วิจัยศึกษา ช่วยให้ผู้วิจัยเข้าใจปรากฏการณ์ของเรื่องที่ศึกษาอย่างลุ่มลึก ทำให้เข้าใจความก้าวหน้าและแนวโน้มของงานวิจัยที่ศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลสรุปผลการวิจัยในเรื่องนั้นๆ หากพบว่างานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ครอบคลุมทุกตัวแปร ทุกองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการทำวิจัยเรื่องนั้นๆ และเพื่อเป็นข้อมูลในการเสนอแนะ หรือ

ศึกษาในประเด็นที่ยังไม่มีผู้ศึกษา หรือศึกษาต่อยอดจากงานวิจัยเดิม เพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ในขณะที่ นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวานิช (2545) ได้กล่าวถึง การวิเคราะห์อภิมาน (Meta Analysis) ว่าหมายถึงงานวิจัยที่นักวิจัยใช้รายงานวิจัยเป็นข้อมูล โดยนักวิจัยต้องรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณ ไม่ว่าจะเป็นใช้วิธีนับคะแนนเสียง วิธีการประมาณค่าขนาดอิทธิพล และวิธีรวมค่าความน่าจะเป็น แต่วิธีการเหล่านี้ให้ความสำคัญกับผลการทดสอบสมมุติฐาน ซึ่งยังมีจุดอ่อนอยู่มาก ในระยะหลังนักวิจัยตระหนักว่าข้อค้นพบสำคัญของงานวิจัย คือขนาดอิทธิพลอันเป็นค่าสถิติที่เป็นดัชนีมาตรฐานซึ่งมีสารสนเทศเกี่ยวกับผลการวิจัยที่สมบูรณ์ จึงได้พัฒนาวิธีการสังเคราะห์งานวิจัยโดยการรวมค่าขนาดอิทธิพล ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้กันมากในการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณในปัจจุบันในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสังเคราะห์สรุปผลได้เป็นความรู้ใหม่ที่มากกว่าความรู้จากงานวิจัยแต่ละเรื่องมารวมกัน ซึ่งให้ผลการวิจัยที่เหนือกว่าและลุ่มลึกกว่าผลการวิจัยในงานวิจัยทั่วไป

3) กระบวนการสังเคราะห์งานวิจัย นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (2545) กล่าวว่า การสังเคราะห์งานวิจัยมีกระบวนการสำคัญเช่นเดียวกับกระบวนการวิจัยทั่วไป ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนการกำหนดปัญหาวิจัย 2) ขั้นตอนการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างกรอบความคิดและกำหนดสมมุติฐานวิจัย 3) ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การระบุงานขอบข่ายงานวิจัยที่จะนำมาสังเคราะห์ การคัดสรรงานวิจัย การประเมินคุณภาพงานวิจัย และการอ่านและบันทึกข้อมูลที่ได้จากงานวิจัย 4) ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสังเคราะห์งานวิจัย และ 5) ขั้นตอนการสรุปผลการสังเคราะห์งานวิจัย

สำหรับการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชนี้ ถือได้ว่าเป็นการสังเคราะห์งานวิจัยเช่นกัน เป็นการสังเคราะห์เชิงคุณภาพโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเป็นส่วนใหญ่ โดยอาจมีการใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ร่วมด้วย เพื่อให้ได้ข้อสรุปจากงานวิจัยวิทยานิพนธ์ดังกล่าว ที่มีความชัดเจน และเป็นประเด็นที่จะนำไปสู่การพัฒนางานวิจัยในอนาคต

2.2 การจัดทำวิทยานิพนธ์ทางบริหารธุรกิจ

2.2.1 ความหมายของวิทยานิพนธ์ วิทยานิพนธ์เป็นรายงานผลการศึกษาค้นคว้าวิจัยในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างละเอียดลึกซึ้ง มีระบบ ระเบียบวิธี และมีคุณภาพทางวิชาการสูงเพื่อให้ได้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้ ความคิด ตลอดจนแนวทางการแก้ไขปัญหาและการพัฒนางาน วิทยานิพนธ์จัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

2.2.2 ส่วนประกอบของวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย 3 ส่วนด้วยกัน คือ ส่วนนำเรื่อง ส่วนเนื้อความ และส่วนเอกสารอ้างอิงหรือบรรณานุกรม ดังนี้

1) ส่วนนำเรื่อง ส่วนนำ มักประกอบด้วย ปกวิทยานิพนธ์ ใบรองปก และหน้าปกใน ซึ่งจะบอกเกี่ยวกับ ชื่อหัวข้อวิทยานิพนธ์ ผู้แต่ง อาจารย์ที่ปรึกษา และสถาบันที่เป็นเจ้าของวิทยานิพนธ์นั้น ต่อด้วย หน้าอนุมัติ ซึ่งเป็นหน้าสำหรับกรรมการตรวจและสอบวิทยานิพนธ์ลงนาม เพื่อรับรองหรืออนุมัติวิทยานิพนธ์ และตามด้วยส่วนสำคัญของส่วนนำ คือ บทคัดย่อ ซึ่งเป็นการสรุปสาระสำคัญของวิทยานิพนธ์ ทั้งเล่มแบบสั้นๆ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้อ่านทราบถึงเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ ในส่วนนำจะมีสารบัญญต่างๆ ปิดท้าย อาทิ สารบัญเนื้อหา สารบัญตาราง สารบัญภาพ

วิทยานิพนธ์บางเล่มจะมีกิตติกรรมประกาศ ในส่วนนำด้วย มักจะอยู่ก่อนหน้าบทคัดย่อ กิตติกรรมประกาศเป็นส่วนที่ผู้เขียนวิทยานิพนธ์บรรยายแสดงความขอบคุณผู้ที่ให้ความช่วยเหลือในการศึกษาค้นคว้าและจัดทำวิทยานิพนธ์ เช่น ขอบขอบคุณผู้มีพระคุณ บิดามารดา และอาจารย์ที่ปรึกษา เป็นต้น

2) ส่วนเนื้อความ คือส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์ เป็นการพรรณนาขั้นตอน วิธีการ และผลการศึกษาวิจัย โดยส่วนเนื้อความมักประกอบด้วยเนื้อหาหลักๆ 3 ส่วน คือ บทนำ ตัวเรื่อง และบทสรุป

2.1) บทนำ เป็นส่วนที่ผู้เขียนในข้อธิบายถึง ที่มาและความสำคัญของปัญหาที่นำไปสู่การค้นคว้าวิจัย และสรุปสาระสำคัญของสิ่งที่จะทำการศึกษารายละเอียดจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นส่วนที่ให้ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องที่จะทำการค้นคว้าวิจัย จากนั้นเป็นการกล่าวถึง หลักการ ทฤษฎี ตัวแบบ แนวเหตุผล ที่จะใช้อ้างอิงหรือเป็นหลักเกณฑ์ในการสนับสนุนผลการศึกษารายละเอียดที่ค้นคว้าวิจัยมาได้ จากนั้นกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการศึกษารายละเอียด และ นิยามศัพท์ เพื่ออธิบายคำศัพท์ที่ได้กำหนดขึ้นโดยมีความหมายเฉพาะตัวสำหรับการค้นคว้าวิจัยนั้นๆ เท่านั้น ในส่วนบทนำของบางเล่มจะมีสมมุติฐาน เพื่อเป็นการคาดคะเนถึงผลการค้นคว้าวิจัย ที่สอดคล้องวัตถุประสงค์ของการวิจัยนั้นๆ ด้วย

2.2) ตัวเรื่อง วิทยานิพนธ์แต่ละสาขาวิชา จะมีแบบฉบับในการเขียนเนื้อหาตัวเรื่องแตกต่างกันไป ส่วนประกอบหลักๆ ของตัวเรื่องมักประกอบด้วย การอธิบายวิธีดำเนินการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จากนั้นจึงกล่าวโดยละเอียดถึงผลที่ได้จากการค้นคว้าวิจัยด้วยวิธีการต่างๆ ตามวิธีดำเนินการวิจัย หลังจากกล่าวถึงผลที่ได้จากการค้นคว้าวิจัยแล้ว ก็จะเป็นส่วนสาระสำคัญของตัวเรื่อง คือการอภิปรายผลการวิจัย ซึ่งเป็นการวิจารณ์หรือการอภิปรายผลการวิจัยเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของการวิจัย การวิจารณ์หรือการอภิปรายผลการวิจัย มักเป็นการอธิบายให้ผู้อ่านเห็นคล้อยตามความสัมพันธ์ของ หลักการ ทฤษฎี ตัวแบบ แนวเหตุผล หรือกฎเกณฑ์ ที่สอดคล้องกับผลของการค้นคว้าวิจัย หรือนำเสนอให้ผู้อ่านเห็นความสำคัญของผลการศึกษารายละเอียดที่สนับสนุนหรือคัดค้านสมมุติฐานที่มีผู้เสนอมาก่อนหรือที่ผู้เขียนสร้างขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถยกตัวอย่างเปรียบเทียบผลการค้นคว้าวิจัยของผู้เขียนกับของบุคคลอื่น โดยเน้นปัญหาหรือข้อโต้แย้งในสาระสำคัญของเรื่อง ทั้งนี้การเขียนตัวเรื่องอาจสอดแทรกเนื้อหาบางอย่างในส่วนท้าย เช่น ชี้ให้เห็นข้อดีข้อเสียของวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ใช้ในการค้นคว้าวิจัย นำเสนอปัญหาและ

อุปสรรคในการค้นคว้าวิจัย แนะนำแนวทางที่จะนำผลการค้นคว้าวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ หรือเสนอคำแนะนำสำหรับการแก้ปัญหา หรือปรับปรุงสถานการณ์ที่ได้จากการค้นคว้าวิจัย รวมทั้งเสนอแนวความคิด ปัญหาหรือหัวข้อใหม่สำหรับการค้นคว้าวิจัยต่อไป

2.3) บทสรุป (conclusion) เป็นส่วนที่นำเสนอผลการค้นคว้าวิจัยโดยสรุปเป็นประเด็นสาระสำคัญของผลของการศึกษาวิจัย ผู้เขียนสามารถอธิบายแนวคิดสำคัญที่ได้จากการศึกษาวิจัย และวิพากษ์วิจารณ์ผลการวิจัยพร้อมทั้งแนะนำแนวทางแก้ไขปัญหามาโดยสรุปได้

3) ส่วนเอกสารอ้างอิงหรือบรรณานุกรม จะแสดงรายชื่อหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ บุคคล และวัสดุต่างๆ ที่ใช้ในการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และที่ได้อ้างถึงในส่วนนำและเนื้อความ เพื่อให้ผู้สนใจสามารถค้นคว้าข้อมูลเหล่านั้นในเชิงลึกต่อไป

วิทยานิพนธ์บางเล่มอาจมี ภาคผนวก เพื่อให้นำเสนอข้อมูลต่างๆ หรือสิ่งที่จะช่วยให้เข้าใจสาระของวิทยานิพนธ์ดียิ่งขึ้น เนื้อหามักประกอบด้วยเอกสารข้อเท็จจริงต่างๆ ดังนี้ ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนเนื้อเรื่อง ข้อมูลเพิ่มเติมที่ได้จากการปฏิบัติการ เช่น การทดลอง การศึกษาเฉพาะกรณี สำเนาเอกสารหายาก คำอธิบายระเบียบวิธี กระบวนการและวิธีการรวบรวมข้อมูล แบบฟอร์ม แบบสำรวจ แบบสอบถาม ที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ คำอธิบายเกี่ยวกับขั้นตอน หรือวิธีการ นามานุกรม (directory) ของบุคคลที่อ้างถึงในวิทยานิพนธ์

หน้าสุดท้ายของวิทยานิพนธ์ มักมีประวัติผู้เขียน ซึ่งเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติการศึกษา และการทำงานของผู้เขียน ประวัติผู้เขียนโดยทั่วไป ประกอบด้วย ชื่อ นามสกุล พร้อมคำนำหน้า ได้แก่ นาย นางสาว นาง ยศ บรรดาศักดิ์ ราชทินนาม สมณศักดิ์ พร้อมทั้งวันเดือนปีและสถานที่เกิด วุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่าขึ้นไป สถานศึกษา และ พ.ศ. ที่สำเร็จการศึกษา รวมทั้งประสบการณ์ ผลงานทางวิชาการ รางวัล หรือทุนการศึกษาเฉพาะที่สำคัญ ตำแหน่งและสถานที่ทำงานของผู้เขียน

2.2.3) ประเภทและวิธีการทำวิทยานิพนธ์ทางบริหารธุรกิจ เนื่องจากวิทยานิพนธ์ถือว่าเป็นการทำวิจัยในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างลึกซึ้ง วิทยานิพนธ์ของนักศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจจึงถือได้ว่าเป็นการวิจัยทางบริหารธุรกิจด้วย

1) ประเภทของการทำวิจัยทางบริหารธุรกิจ งานวิจัยทางบริหารธุรกิจ สามารถแบ่งออกได้เป็นประเภทตามคุณลักษณะของงานวิจัย การจัดประเภทเป็นไปตามการจัดจำแนกตามเกณฑ์ต่าง ๆ ดังนี้

1.1) พิจารณาจากประโยชน์ หรือความต้องการที่จะได้รับจากการวิจัยแบ่งเป็น 3 ประเภท

- การวิจัยบริสุทธิ์ (Pure Research) หรือ การวิจัยพื้นฐาน (Basic Research) เป็นการวิจัยเพื่อหาทฤษฎี สูตร หรือสร้างกฎ เพื่อเป็นพื้นฐาน ในการศึกษา เรื่องอื่น ๆ ต่อไป

- การวิจัยประยุกต์ (Applied Research) เป็นการวิจัยเพื่อนำผลไปทดลอง ใช้แก้ไขปัญหาอื่น ๆ ต่อไป

-การวิจัยเชิงปฏิบัติ (Action Research) เป็นการวิจัยประยุกต์ในลักษณะ หนึ่งที่มุ่งแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นเรื่อง ๆ ไป ผลของการวิจัยนี้ใช้ได้ ในขอบเขตของปัญหานั้น ๆ เท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ

1.2) พิจารณาจากลักษณะของข้อมูล ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

-เชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการใช้ข้อมูลทางคณิตศาสตร์ และสถิติ

-เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการใช้ข้อมูลเชิงคุณลักษณะ และไม่ได้ใช้คณิตศาสตร์ หรือสถิติเข้ามาช่วย การเก็บข้อมูลทำได้โดย การใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกวิเคราะห์โดยการพรรณนา และสรุปเป็นความคิดเห็น มีการใช้ค่าสถิติได้เล็กน้อยในเชิงร้อยละ เป็นต้น

1.3) พิจารณาจากระดับของการศึกษาตัวแปร แบ่งออกได้เป็น

-การวิจัยเพื่อการสำรวจ (Exploratory Study) เป็นการวิจัยเพื่อสำรวจตัวแปร และปรากฏการณ์ของตัวแปร เพื่อนำผลมาอธิบายการเกิดขึ้นของปรากฏการณ์นั้น ๆ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1) การวิจัยเพื่อตรวจสอบตัวแปร และ 2) การวิจัยเพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปร

-การวิจัยเพื่อตรวจสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing Study) เป็นการศึกษาเพื่อสร้างทฤษฎี เพื่อที่จะนำไปใช้ในการทำนาย การวิจัยชนิดนี้มีทางตั้งสมมติฐาน และตรวจสอบว่าสมมติฐานที่ตั้งขึ้นว่าถูกต้องหรือไม่

1.4) พิจารณาจากชนิดของข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

-เชิงประจักษ์ (Empirical Research) เป็นการศึกษาที่หาความจริงจากข้อมูลปฐมภูมิ โดยมีการเก็บข้อมูล และใช้สถิติในการวิเคราะห์

-เชิงไม่ประจักษ์ (Nonempirical Research) เป็นการศึกษาที่หาความรู้ความจริงจากข้อมูลเอกสาร และวรรณกรรม ไม่การใช้สถิติมาวิเคราะห์

1.5) พิจารณาจากระเบียบการวิจัย ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

-วิจัยเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Research) เป็นการศึกษาหาข้อเท็จจริงที่เป็นเรื่องราวในอดีต เพื่อใช้ความรู้มาอธิบายเหตุการณ์ในปัจจุบัน และอนาคต

-วิจัยเชิงพรรณนา (Description Research) เป็นการศึกษาเพื่อบรรยายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

-วิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เป็นการศึกษาตัวแปร เพื่อทราบสาเหตุที่ทำให้เกิดผล

การจำแนกประเภทการวิจัยที่ได้กล่าวข้างต้น เป็นวิธีที่ใช้กันอยู่ทั่วไป แต่ในการศึกษาครั้งนี้จะจำแนกประเภทการวิจัยตามลักษณะของข้อมูลเป็น 2 ประเภท คือ เชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

2) **วิธีการทำวิทยานิพนธ์** วิธีดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ เริ่มจากข้อเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ และการดำเนินการวิจัย ดังนี้

2.1) ข้อเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ เป็นการจัดทำแผนการดำเนินงานวิจัยในรูปเอกสารที่เรียกว่า Research Proposal โครงร่างวิทยานิพนธ์ จะอิงจากข้อเสนอโครงการวิจัยซึ่งส่วนใหญ่จะประกอบด้วย

1. ชื่อโครงการวิจัย
2. คณะผู้วิจัย
3. ความสำคัญและความเป็นมาของการวิจัย
4. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
6. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
7. ระเบียบวิธีวิจัย ควรจะระบุเกี่ยวกับ
  - 7.1 ประชากรเป้าหมาย
  - 7.2 การสุ่มตัวอย่าง
  - 7.3 เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ
  - 7.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
  - 7.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
  - 7.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
8. ขอบเขตของการวิจัย
9. ระยะเวลาและแผนการดำเนินงาน
10. งบประมาณที่ใช้ในการวิจัย

การกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย เป็นขั้นตอนสำคัญในการทำวิจัย ถ้ากำหนดวัตถุประสงค์ไม่ชัดเจนจะทำให้ผลการวิจัยที่ได้ไม่สอดคล้องกับความต้องการของปัญหาที่จะศึกษา ในบางครั้งถ้าพิจารณาชื่อเรื่องอย่างเดียว ไม่สามารถตอบข้อคำถามได้ครบตามความต้องการ จึงจำเป็นต้องกำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ทำการวิจัยสามารถ บอกรายละเอียดได้ว่า จะต้องศึกษาอะไรบ้าง เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล และการเสนอผลการวิจัยได้อย่างชัดเจน การกำหนดวัตถุประสงค์ ควรกำหนดเป็นข้อๆ เพื่อความสะดวกและมีความชัดเจนในการวิเคราะห์และตอบคำถามของแต่ละข้อ สำหรับการตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย ส่วนใหญ่ควรขึ้นต้นด้วยคำว่า "เพื่อ" และตามด้วยข้อความที่จะแสดงการกระทำในการ วิจัยซึ่งมักจะเป็นคำต่อไปนี้ คือ ศึกษา สำรวจ เปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์ หาผลกระทบ เป็นต้น

ขอบเขตของการศึกษา การจำกัดขอบเขตของการศึกษาเป็นการวางกรอบปัญหาให้เด่นชัดมากยิ่งขึ้น จะทำแคบหรือกว้างเพียงใด จะต้องนำอะไรบ้างมาพิจารณา การกำหนดขอบเขตของปัญหา จะต้องพิจารณา 2 ด้าน คือ 1) ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม ตัวแปรคุม มีกี่ตัว อะไรบ้าง แต่ละตัวมีขอบเขตแค่ไหน และ 2) ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ข้อตกลงเบื้องต้น เป็นเงื่อนไขที่ต้องการให้ผู้อ่านยอมรับล่วงหน้าโดยไม่ต้องมีการพิสูจน์ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจตรงกันโดยไม่มีข้อโต้แย้ง ส่วนใหญ่จะตกลงในเรื่อง ตัวแปร การจัดกระทำกับข้อมูล วิธีการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง คุณภาพของเครื่องมือ

คำนิยามศัพท์ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1) นิยามองค์ประกอบ (Constitutive Definition) จะต้องระบุองค์ประกอบของตัวแปร รายละเอียด ลักษณะ คุณสมบัติ เช่น ตัวแปร สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม หมายถึง อาชีพ รายได้ การศึกษา

2) นิยามเชิงปฏิบัติการ (Operational Definition) จะต้องระบุถึงการเกิดหรือมีตัวแปรนั้น และวิธีการวัดตัวแปรนั้น

3) นิยามแบบนามธรรม จะคลุมเครือไม่ชัดเจนแม้จะฟังเข้าใจก็ตาม เช่น ตัวแปร สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมอาจหมายถึง ฐานะความเป็นอยู่ หรือชีวิตความเป็นอยู่

การนิยามตัวแปร แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

1) การนิยามตัวแปรในรูปแนวความคิด (Conceptual Definition) หรือนิยามทั่วไป (General Definition) มีลักษณะคล้ายพจนานุกรม ได้จากตำราทางวิชาการต่างๆ

2) คำนิยามปฏิบัติการ (Operational or Working Definition) สังเกตได้ วัดได้ เหมาะกับตัวแปรที่เป็นรูปธรรม มีการกำหนดตัวบ่งชี้วัดตัวแปร (Indicator)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ จะต้องทราบว่าเมื่อทำวิจัยเสร็จแล้วจะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างไร ประโยชน์ของการวิจัยอาจใช้ได้หลายลักษณะ เช่น บางหน่วยงานอาจจะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบาย ปรับปรุงการเรียนการสอน ใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจแก้ปัญหาที่กำลังประสบ หรือทำข้อเสนอแนะ เป็นต้น

การกำหนดสมมติฐาน สมมติฐาน หมายถึง การเดา หรือการสมมติที่มีเหตุผล โดยอาศัยประสบการณ์หรือหลักฐานที่มีอยู่ หรืออาจหมายถึง การกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวแปรขึ้นไป ที่คาดหวังไว้ และสามารถทดสอบ ในความเป็นจริง หรือเชิงประจักษ์ได้ หรือหมายถึง หลักการที่เราสร้างขึ้นมา เพื่อต้องการที่จะพิสูจน์ว่าเป็นความจริงหรือไม่ นั่นคือ สมมติฐานจะเป็นตัวชี้แนะแนวทางคำตอบของปัญหาการวิจัย และทำหน้าที่เป็นทิศทางและแนวทางของการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย (Hypothesis) ต้องขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์การวิจัย คิดว่าผลวิจัยตามวัตถุประสงค์เป็นอย่างไร และทำไมจึงคาดหวังอย่างนั้น

ตัวแปรในสมมติฐาน ตัวแปร (Variable) หมายถึง สิ่งที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา และเป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงค่าได้ เช่น เพศ อาชีพ ศาสนา เป็นต้น อาจหมายถึง สิ่งใดก็ตามที่มีค่าเปลี่ยนแปลงได้หลายค่า หรือมีค่าไม่คงที่

ตัวแปรอาจแบ่งได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1) **ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) หรือตัวแปรต้น** คือตัวแปรที่มีส่วนในการกำหนด หรือมีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในการอธิบายความแตกต่างของตัวแปรตามได้ บางครั้งอาจเรียกตัวแปรประเภทนี้ว่า "ตัวแปรสาเหตุ" (Cause Variable)

2) **ตัวแปรตาม (Dependent Variable)** คือตัวแปรที่ค่าของมันถูกกำหนดโดยตัวแปรอื่น ๆ หากไม่มีตัวแปรอื่น ตัวแปรตัวนี้จะไม่มีค่า เราอาจเรียกตัวแปรตามว่า "ตัวแปรผลลัพธ์" (Effected Variable)

3) **ตัวแปรเกิน (Extraneous Variable) หรือตัวแปรภายนอก** คือตัวแปรที่อาจมีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม แต่ไม่ใช่ตัวแปรที่ผู้วิจัยเจาะจงศึกษา บางครั้งผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ได้ล่วงหน้า ก็อาจควบคุมอิทธิพลของตัวแปรเหล่านี้ไว้ ตัวแปรที่ควบคุมไว้นี้เรียกว่า "ตัวแปรคุม" (Controlled Variable) ตัวแปรบางตัวผู้วิจัยควบคุมไว้ไม่ได้ แต่สามารถเข้าไปมีอิทธิพลต่อตัวแปรเช่นนี้ เรียกว่า "ตัวแปรสอดแทรก" (Intervening Variable)

ประเภทของสมมติฐาน สมมติฐานสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1) **สมมติฐานทางการวิจัย** เป็นสมมติฐานที่เขียนขึ้นเพื่อคาดคะเน ตอบปัญหาของการวิจัย โดยอาศัยหลักเหตุผล ความรู้ประสบการณ์จากทฤษฎี จะเขียนในรูปของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ต้องการศึกษา แบ่งเป็น 2 แบบ คือ **แบบไม่มีทิศทาง** และ **แบบมีทิศทาง**

2) **สมมติฐานทางสถิติ** เป็นสมมติฐานที่เขียนอยู่ในรูปของสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ เพื่อให้สามารถทดสอบได้โดยวิธีการทางสถิติ

สมมติฐานว่าง (Null Hypothesis) เป็นสมมติฐานที่แสดงความไม่แตกต่างกัน หรือความสัมพันธ์กันระหว่าง ตัวแปรที่ต้องการศึกษา

สมมติฐานแย้ง (Alternative Hypothesis) เป็นสมมติฐานที่แสดงถึงความแตกต่างระหว่าง ตัวแปร หรือความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรที่ต้องการศึกษา

2.2 การดำเนินการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัยจะกล่าวถึงประชากร (Population) และกลุ่มตัวอย่างหรือสิ่งตัวอย่าง (Sample) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

1) **ประชากรและสิ่งตัวอย่าง** ความหมายของประชากรในทางวิจัยว่า หมายถึง หน่วยต่างๆที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล อาจเป็นบุคคล สถานบริการ สิ่งตีพิมพ์ ท้องที่ วัตถุประสงค์ของ สดุดแต่วัตถุประสงค์

การเก็บรวบรวมข้อมูลว่าต้องการข้อมูลที่มีคุณสมบัติเช่นใด และสิ่งตัวอย่าง หมายถึงส่วนหนึ่งของหน่วยข้อมูลที่เลือกมาจากประชากร สิ่งที่แสดงคุณสมบัติหรือลักษณะของสิ่งตัวอย่าง เรียกว่า สถิติหรือค่าสถิติ ค่าสถิติที่คำนวณได้จากสิ่งตัวอย่างจะนำมาประมาณค่าประชากร ซึ่งทำให้สามารถสรุปลักษณะประชากรได้ การสรุปประชากรขึ้นอยู่กับสิ่งตัวอย่างที่เลือกมาว่า เป็นตัวแทนอย่างแท้จริงของประชากรหรือไม่ การสิ่งเลือกตัวอย่างจึงจำเป็นต้องอาศัยเทคนิคในการเลือกตัวอย่างจึงจะสามารถเลือกสิ่งตัวอย่างที่ดีมาได้

การกำหนดวิธีสุ่มตัวอย่างมี 2 ประเภท คือ

1.1) การเลือกตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น วิธีนี้ไม่คำนึงถึงว่าประชากรที่เป็นเป้าหมายจะมีโอกาสในการสุ่มตัวอย่างเท่าเทียมกันหรือไม่ การเลือกตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็นโดยทั่วไปสามารถทำได้ 4 วิธีคือ

- การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง
- การสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก
- การสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า
- การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ

1.2) การเลือกตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็น วิธีนี้อาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็นจะทำให้มีหลักประกันว่า หน่วยต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบของประชากรมีโอกาสถูกเลือกเป็นสิ่งตัวอย่างเท่าเทียมกัน การเลือกตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็นสามารถทำได้ 5 วิธี คือ

- การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย
- การสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ
- การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น
- การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม
- การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่จำแนกเป็น 3 ประเภท คือ

2.1) แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือที่ประกอบด้วยชุดคำถามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำวิจัย โดยให้ผู้ตอบอ่านและตอบ แบบสอบถามแบ่งออกเป็นหลายประเภท ได้แก่

- แบบคำถามให้ตอบรับหรือปฏิเสธ
- แบบคำถามหลายตัวเลือก
- แบบตรวจสอบรายการ
- แบบจัดอันดับ
- มาตรฐานค่าแบบลิเคิร์ต

- แบบซีแมนติก
- คำถามปลายเปิด

2.2) **แบบสัมภาษณ์** เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีการสื่อสารหรือปฏิสัมพันธ์กันแบบเผชิญหน้าระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ให้สัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่

- แบบที่มีคำตอบแบบตายตัว
- แบบคำถามปลายเปิด
- แบบสเกล

2.3) **แบบบันทึกการสังเกต** เป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สังเกตเป็นผู้บันทึกสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเห็นหรือได้ยินในสถานการณ์จริงลงในแบบบันทึก แบบบันทึกการสังเกตมีหลายลักษณะ ได้แก่

- มาตรฐานค่า
- แบบตรวจสอบรายการ
- แบบบันทึกเหตุการณ์

ซึ่งการสร้างเครื่องมือการวิจัยที่มีประสิทธิภาพควรจะมีการดำเนินการในลักษณะดังนี้ คือควรมีการวิเคราะห์คุณลักษณะที่ต้องการวัด กำหนดความหมายหรือนิยามคุณลักษณะ เลือกรูปแบบและชนิดของเครื่องมือการวิจัย นำข้อมูลมาพิจารณาสร้างเครื่องมือ/เขียนข้อคำถาม พิจารณาทบทวนข้อคำถามจัดทำต้นฉบับของเครื่องมือการวิจัย ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย และทำคู่มือการใช้เครื่องมือการวิจัย

3) **การเก็บรวบรวมข้อมูล** เป็นกระบวนการที่จะได้ข้อมูลมาเพื่อสนองตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ถ้าจำแนกข้อมูลตามแหล่งข้อมูลสามารถแบ่งข้อมูลเป็น 2 ชนิด คือ ข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ การเก็บข้อมูลโดยการสำรวจสามารถทำได้หลายวิธี คือ การสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ การสำรวจทางไปรษณีย์ การสำรวจโดยการทอแบบ

4) **การวิเคราะห์ข้อมูล** มีขั้นตอนที่สำคัญ คือ

- ✓ การนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาตรวจสอบความถูกต้อง
- ✓ การลงรหัส เป็นการกำหนดตัวเลขให้แก่ตัวแปรต่างๆที่ใช้ในการวิจัย เพื่อความสะดวกในการประเมิน
- ✓ การจัดทำตารางข้อมูล เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากผู้ตอบแบบสอบถามมาจัดทำเป็นรูปตารางเพื่อสะดวกต่อการวิเคราะห์ผล

การวิเคราะห์ข้อมูลในปัจจุบันมักใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยในการวิเคราะห์ตามสถิติต่างๆที่เลือกใช้ เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วมักมีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นภาพในรูปแบบตาราง กราฟ แผนภูมิ ภาพประกอบ พร้อมคำอธิบายหรือข้อมูลเชิงพรรณนา และอื่นๆตามความเหมาะสม การนำเสนอ

สาระและตาราง จะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ตอบวัตถุประสงค์ให้ครบทุกข้อ กรณีที่มีการตั้งสมมติฐาน จะต้องมีการทดสอบและตอบสมมติฐานให้ครบทุกข้อ

5) **สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ** สรุปการวิจัย เป็นการสรุปวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และผลการวิจัย โดยเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย การอภิปรายผล เป็นการนำผลการวิจัยและข้อค้นพบมาอภิปรายใน 5 ประเด็น คือ

- ✓ ความสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน
- ✓ ข้อค้นพบเด่นที่น่าจะนำมากล่าวซ้ำ
- ✓ ความแตกต่างหรือสอดคล้องเมื่อเทียบกับความคาดหมายหรือสภาพปกติทั่วไป
- ✓ ความสอดคล้องกับงานวิจัยอื่นๆ
- ✓ จุดเด่น จุดด้อยของวิธีการวิจัย

การสรุปผลการวิจัย จะต้องชี้ให้เห็นว่าผลการวิจัยประเด็นใดที่สอดคล้องหรือขัดแย้งกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ หรือแนวคิดหรือทฤษฎีที่ได้ศึกษาไว้ และนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยที่ผู้อื่นศึกษาไว้แล้ว หรือโยงให้สัมพันธ์กับทฤษฎี กรอบแนวคิด เขียนเป็นข้อๆแยกประเด็นเรียงลำดับเช่นเดียวกับสรุปผลการวิจัย ในการอภิปรายผลอาจต้องนำข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องมารวมอภิปราย เพื่อชี้ให้เห็นความสอดคล้องหรือข้อแตกต่างจากผลงานวิจัยของผู้อื่น

ข้อเสนอแนะ ประกอบด้วยข้อเสนอแนะของผู้วิจัยจากผลการวิจัยที่พบ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ให้เป็นประโยชน์ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปสำหรับผู้สนใจศึกษาค้นคว้าต่อไป

การดำเนินการวิจัย

สรุปการดำเนินการวิจัย ควรทำอย่างเป็นระบบและมีกระบวนการอย่างแน่ชัดเป็นลำดับ คือ กำหนดปัญหา หัวข้อ และหัวเรื่อง การออกแบบการวิจัย ประมวลแนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง กำหนดแนวคิดและแบบจำลอง ตั้งสมมติฐาน กำหนด ตัวแปร เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและพิสูจน์สมมติฐาน และสรุปผลการวิจัยอย่างเป็นระบบตามลำดับ

6) **ขอบเขตหัวข้อวิทยานิพนธ์ด้านบริหารธุรกิจ**

เนื่องจากหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตของสาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ศรีนครินทร์นั้น ครอบคลุมเนื้อหาวิชาทางการจัดการหน้าที่ทางธุรกิจครบทุกหน้าที่ ทั้งในส่วนของหน้าที่หลัก และส่วนสนับสนุน ดังนั้นขอบเขตหัวข้อวิทยานิพนธ์ หรือแม้แต่วางงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ (Independent Study) ซึ่งเป็นรายงานที่นักศึกษาที่ศึกษาในแผน ข. ต้องจัดทำขึ้นก่อนจบการศึกษาได้เลือกทำ จะครอบคลุมอยู่ในเนื้อหาวิชาที่ศึกษาตาม โครงสร้างของหลักสูตร คือ 1) ด้านการจัดการ 2) ด้านการตลาด 3) ด้านการเงินและบัญชี ดังนี้

6.1) **ด้านการจัดการ** ประกอบด้วยแนวทางการศึกษาต่อไปนี้

6.1.1) การพัฒนาองค์การ/การบริหารทรัพยากรมนุษย์ มีแนวทางการศึกษาเกี่ยวกับ ประเด็นการออกแบบงาน การจัดโครงสร้างองค์การ รูปแบบการจัดโครงสร้างองค์การ การศึกษาเชิงการ จัดการทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาระบบทรัพยากรมนุษย์ เป็นต้น

6.1.2) การปรับปรุงกระบวนการผลิต มีแนวทางการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นการออกแบบ ระบบการผลิต การควบคุมคุณภาพการผลิต การศึกษาตัวแบบเชิงปริมาณ และการศึกษาการพัฒนา และ การ ใช้เทคโนโลยี เป็นต้น

6.1.3) การจัดการทั่วไป มีแนวทางการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นความสำเร็จของ ผู้ประกอบการ/การบริหารจัดการ การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุน/แผนธุรกิจ การจัดการภาษี/ ปัญหา และการพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน เป็นต้น

6.2) ด้านการตลาด ประกอบด้วยแนวการศึกษาทางด้านการตลาด 2 ประเด็น คือ

6.2.1) การศึกษาเกี่ยวกับตลาดหรือลูกค้าเป้าหมาย ครอบคลุมในประเด็นเกี่ยวกับความ ต้องการของลูกค้า ลักษณะของผลิตภัณฑ์ ลักษณะช่องทางการจัดจำหน่าย ลักษณะของการส่งเสริมการขาย เป็นต้น

6.2.2) การศึกษาตลาดองค์การ มีขอบเขตครอบคลุมในประเด็นเกี่ยวกับ ลักษณะผู้ซื้อ ลักษณะความต้องการของตลาด ลักษณะของการซื้อ และการตัดสินใจซื้อ เป็นต้น

6.3) ด้านการเงินและบัญชี การดำเนินการวิจัยในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการเงินมีขอบเขต ครอบคลุมเนื้อหาสาระด้านต่างๆ ดังนี้

6.3.1) การศึกษาเกี่ยวกับการเงิน ในประเด็นเกี่ยวกับการเงินธุรกิจหรือการเงินบริษัท การเงินระหว่างประเทศ การเงินและการธนาคาร การลงทุน การบริหารกลุ่มสินทรัพย์ลงทุน ตลาดเงินและ ตลาดทุน ตลาดตราสารหนี้และตลาดอนุพันธ์ ตราสารทางการเงิน ตราสารอนุพันธ์ และการจัดการความ เสี่ยง

6.3.2) ด้านการบัญชี การดำเนินวิจัยด้านบัญชีสามารถทำได้หลายลักษณะตามประเภท สาขาวิชาการบัญชีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ด้านบัญชีการเงิน ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการสอบบัญชี และด้าน ระบบสารสนเทศทางการบัญชี

ดังนั้นการศึกษาคั้งนี้จะจัดกลุ่มหัวข้อวิทยานิพนธ์เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มด้านการจัดการ กลุ่ม ด้านการตลาด และกลุ่มด้านการเงินและบัญชี

2.3 โครงสร้างหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สำหรับโครงสร้างหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้ ยังคงเป็นหลักสูตรระบบ 5 หน่วยกิตอยู่ เพราะวิทยานิพนธ์ที่นำมาทำการสังเคราะห์นั้นเป็นวิทยานิพนธ์ของผู้สำเร็จการศึกษาในช่วงปีการศึกษา 2549 ถึงปีการศึกษา 2553 ซึ่งเป็นช่วงที่เปิดใช้หลักสูตรในระบบ 5 หน่วยกิต และได้มีการเปิดใช้หลักสูตรปรับปรุงระบบ 6 หน่วยกิตในปีการศึกษา 2553 จนกระทั่งปีการศึกษา 2554 สาขาวิชาวิทยาการจัดการได้ทำการปรับปรุงหลักสูตรในระบบ 6 หน่วยให้เป็นหลักสูตรภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติหรือ มคอ.(Thai Qualification Framework for Higher Education or TQF)

2.3.1 โครงสร้างและรายละเอียดของหลักสูตรระบบ 5 หน่วยกิต ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2543 ถึงปีการศึกษา 2553 มีรายละเอียดดังนี้

แผน ก แบบ ก 2

1) โครงสร้างหลักสูตร

ก.หมวดวิชาเฉพาะ	7 ชุดวิชา	(35 หน่วยกิต)
ข. วิทยานิพนธ์		(15 หน่วยกิต)
ค. การอบรมเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต		(ไม่นับหน่วยกิต)
รวมตลอดหลักสูตรต้องศึกษาไม่น้อยกว่า 45 หน่วยกิต		

2) รายละเอียดของหลักสูตร

ก. หมวดวิชาเฉพาะ 6 ชุดวิชา (30 หน่วยกิต)

32701 การจัดการองค์การและทรัพยากรมนุษย์

32702 การบัญชีเพื่อการจัดการและการวางแผนภาษีอากร

32703 การวิเคราะห์เชิงปริมาณทางและการจัดการดำเนินงาน

32704 เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการและการจัดการการเงิน

32706 การวิเคราะห์ วางแผน และควบคุมทางการตลาด

32712 การวางแผนกลยุทธ์ และการควบคุม

ข. วิทยานิพนธ์

32798 วิทยานิพนธ์

ค. การอบรมเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต)

32799 การอบรมเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตบริหารธุรกิจ

เป็นการอบรมเข้มเพื่อเน้นการฝึกปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ โดยมี
การประเมินผลการอบรมเข้ม แต่ไม่นำมาคิดหน่วยกิตสะสม

แผน ข

1) โครงสร้างหลักสูตร

ก.หมวดวิชาเฉพาะ	7 ชุดวิชา (35 หน่วยกิต)
ข. หมวดวิชาเลือก	1 ชุดวิชา (5 หน่วยกิต)
ค. การศึกษาค้นคว้าอิสระ	1 ชุดวิชา (5 หน่วยกิต)
ง. การอบรมเสริมประสบการณ์มหาดำเนินชีวิต	(ไม่นับหน่วยกิต)
รวมตลอดหลักสูตรต้องศึกษาไม่น้อยกว่า	45 หน่วยกิต

2) รายละเอียดของหลักสูตร

ก. หมวดวิชาเฉพาะ 7 ชุดวิชา (35 หน่วยกิต)

- 32701 การจัดการองค์การและทรัพยากรมนุษย์
- 32702 การบัญชีเพื่อการจัดการและการวางแผนภาษีอากร
- 32703 การวิเคราะห์เชิงปริมาณทางและการจัดการดำเนินงาน
- 32704 เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการและการจัดการการเงิน
- 32705 การวิจัยธุรกิจและระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ
- 32706 การวิเคราะห์ วางแผน และควบคุมทางการตลาด
- 32712 การวางแผนกลยุทธ์ และการควบคุม

ข. หมวดวิชาเลือก 1 ชุดวิชา (5 หน่วยกิต)

เลือก 1 ชุดวิชาตามความถนัดและความสนใจ เพื่อให้มีความรู้ความชำนาญเฉพาะทาง

จากชุดวิชาต่อไปนี้

- 32707 สัมมนาการจัดการทั่วไป
- 32708 สัมมนาการจัดการทรัพยากรมนุษย์
- 32709 สัมมนาการจัดการการเงิน
- 32710 สัมมนาการจัดการการตลาด

ค. การศึกษาค้นคว้าอิสระ 1 ชุดวิชา

- 32797 การศึกษาค้นคว้าอิสระ

ง. การอบรมเสริมประสบการณ์มหาดำเนินชีวิต (ไม่นับหน่วยกิต)

- 32799 การอบรมเสริมประสบการณ์มหาดำเนินชีวิตบริหารธุรกิจ

เป็นการอบรมเข้มเพื่อเน้นการฝึกปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ โดยมี

การประเมินผลการอบรมเข้ม แต่ไม่นำมาคิดหน่วยกิตสะสม

2.4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ละอองทิพย์ มัทธูรศ และคณะ (2554) ได้ศึกษาการสังเคราะห์งานวิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญา ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ระหว่างปี พ.ศ. 2551 – มีนาคม 2554 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน วิเคราะห์การวิจัย และองค์ความรู้ที่ได้จากวิทยานิพนธ์ ผลการวิจัยพบว่าวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่เป็นเทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 27.78 ลักษณะการจัดการ เทคโนโลยีเป็นการปรับใช้เทคโนโลยีและการถ่ายทอดเทคโนโลยี ร้อยละ 27.78 ใช้ระยะเวลาสำเร็จ การศึกษาอยู่ในช่วง 4 – 8 ปี มีจำนวนอาจารย์ที่ปรึกษา 3 คน ร้อยละ 83.33 การวิจัยเป็นแบบวิจัยและพัฒนา ร้อยละ 44.44 ใช้งานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศอ้างอิงร้อยละ 77.78 งานวิจัยต่างประเทศ ร้อยละ 38.73 สังเคราะห์แล้วเขียนเป็นกรอบแนวคิด ร้อยละ 77.78 ส่วนใหญ่ใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูลและใช้ กลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณและเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง การหาคุณภาพเครื่องมือโดยการทดสอบความ เชื่อมั่น ร้อยละ 55.56 ส่วนใหญ่ใช้สถิติขั้นพื้นฐานค่าเฉลี่ยในการวิเคราะห์ข้อมูล ร้อยละ 32.43 งาน วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่มีสมมติฐานและเป็นไปตามสมมติฐาน องค์ความรู้ที่ได้จากวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่เป็น ด้านการบริหารจัดการ ด้านนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ สร้างสรรค์ ด้านธุรกิจ อุตสาหกรรม ที่เป็นองค์ความรู้ที่ พัฒนาท้องถิ่น ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการทำวิทยานิพนธ์ที่มี 3 ฐาน คือ ฐานความรู้ ฐานวิจัย และฐาน ท้องถิ่น

สุรีย์ เข้มทอง (2551) ได้ศึกษาการสังเคราะห์ผลงานวิจัยด้านการตลาดของธุรกิจโรงแรมช่วง พ.ศ. 2545 – 2550 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมการตลาดของ โรงแรม และสังเคราะห์เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะประเด็นการวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมการตลาดของ โรงแรมทางการตลาดในอนาคต กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ งานวิจัยด้านการตลาดของโรงแรมที่ตีพิมพ์ช่วง ปี พ.ศ. 2545-2550 จำนวน 117 ฉบับ มีแหล่งที่มา 3 แห่งคือได้จาก วารสารต่างประเทศ เอกสารการ ประชุมสัมมนา และ วิทยานิพนธ์ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบวิเคราะห์เนื้อหา ที่ ประกอบด้วยข้อมูลหัวข้อที่ทำการศึกษา ข้อมูลวิเคราะห์การวิจัย และข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล การ วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่าง งานวิจัยส่วนใหญ่มีแหล่งที่มาและตีพิมพ์ในวารสารต่างประเทศ ที่มีการเผยแพร่ ระหว่างปี พ.ศ. 2548-2550 การดำเนินการวิจัยส่วนใหญ่เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจและเชิงปริมาณ สถิติที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นสถิติเชิง พรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบไคสแควร์ การทดสอบค่าที การทดสอบความแปรปรวน ทางเดียว และการทดสอบความถดถอย หัวข้อของงานวิจัยร้อยละ 59.8 พบว่า เป็นการศึกษาเกี่ยวกับหน้าที่ ทางการตลาด ซึ่งส่วนใหญ่ศึกษาเกี่ยวกับการตลาดอิเล็กทรอนิกส์และเว็บไซต์มากที่สุด ส่วนการศึกษา เกี่ยวกับ การพยากรณ์การขาย การจัดการรายได้และราคา และการตลาดภายในองค์กร พบว่ามีการศึกษา

ค่อนข้างน้อย นอกจากนี้ยังพบว่า หัวข้อของงานวิจัยร้อยละ 40.2 เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางการตลาด ซึ่งในหัวข้อนี้พบว่า มีการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของลูกค้ายากที่สุด ส่วนการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์การแข่งขัน และปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับด้านสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี พบว่ายังมีการศึกษาน้อย ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตควรตระหนักถึงทิศทางที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดโรงแรม

ดร.ชนิ บุญเหมือนใจ และคณะ (2549) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์และการใช้ประโยชน์วิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ แขนงวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปีพุทธศักราช 2545-2548 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์เนื้อหาวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ แขนงวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช ปีพุทธศักราช 2545-2548 2) ศึกษาถึงการนำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ แขนงวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปีพุทธศักราช 2545-2548 ไปใช้ประโยชน์ในการอ้างอิงทางวิชาการและในการทำงาน ประชากรที่ใช้ในการศึกษามี 2 กลุ่ม คือ 1) วิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ แขนงวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปีพุทธศักราช 2545-2548 จำนวน 154 เล่ม และ 279 เล่ม ตามลำดับ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบวิเคราะห์เนื้อหาวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่และร้อยละ และ 2) ประชากรที่เป็นผู้จัดทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระดังกล่าวที่สำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษาที่ 1/2545 ถึง 1/2548 จำนวน 403 ราย ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า 1) จำนวนวิทยานิพนธ์มีมากที่สุดในปี พ.ศ. 2545 จำนวน 73 เล่ม จำนวนรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระมีมากที่สุดในปี พ.ศ. 2546 จำนวน 140 เล่ม ทั้งวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระส่วนใหญ่มีเนื้อหาที่ศึกษาทำนองเดียวกัน คือ ขอบเขตเนื้อหาที่ศึกษาเป็นกลุ่มวิชาการตลาด โดยมีการศึกษาหัวข้อส่วนประสมทางการตลาดมากที่สุด เขตภูมิศาสตร์ที่ศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาเกี่ยวกับภาคกลาง เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ ศึกษาประชากรที่เป็น ผู้ใช้บริการ/ผู้ซื้อสินค้า/ผู้บริโภค โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิแล้วสุ่มอย่างง่ายหรือสุ่มอย่างมีระบบ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ทั้งสถิติพรรณนาและสถิติอ้างอิงมากที่สุด 2) ในด้านการนำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระไปใช้ประโยชน์ในการอ้างอิงทางวิชาการและในการทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่มีการนำวิทยานิพนธ์ปีพุทธศักราช 2545 ไปใช้อ้างอิงทางวิชาการร้อยละ 35.62 โดยมีความถี่ในการอ้างอิงรวม 46 ครั้ง และมีการนำการศึกษาค้นคว้าอิสระปีพุทธศักราช 2546 ไปใช้อ้างอิงทางวิชาการร้อยละ 25 โดยมีความถี่ในการอ้างอิงรวม 63 ครั้ง สำหรับการนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานพบว่าผู้จัดทำ

วิทยานิพนธ์จำนวน 49 ราย ได้ใช้ประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ที่ตนเองจัดทำเพื่อการวางแผนการทำงานมากที่สุด ร้อยละ 87.76 ส่วนผู้ที่ศึกษาค้นคว้าอิสระจำนวน 71 ราย ได้ใช้ประโยชน์

ฉัตรศิริ ปิยพิมลสิทธิ์(2549) ได้ศึกษาการสังเคราะห์งานวิทยานิพนธ์หลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ ปีการศึกษา 2542 ถึง 2546 ประชากรได้แก่ วิทยานิพนธ์หลักสูตรมหาบัณฑิต จำนวน 79 เล่ม จำนวนที่พบและสามารถนำมาใช้ในการสังเคราะห์มีอยู่ 74 เล่ม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ และใช้การวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด ผลการวิจัยพบว่า จำนวนงานวิจัยที่ทำสำเร็จในปี 2546 มีจำนวนมากที่สุด ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยทางการสร้างเครื่องมือวัดผล งานส่วนใหญ่มีการสังเคราะห์แนวคิดแล้วเขียนบรรยายพร้อมทั้งนำเสนอเป็นแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปร กลุ่มประชากรในการวิจัยส่วนใหญ่เป็นนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 และส่วนใหญ่อยู่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือมีจำนวนเฉลี่ย 302 คน และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมีจำนวนเฉลี่ย 675 คน เทคนิคการสุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน ประเภทของตัวแปรมีทั้งทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัยในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน จำนวนตัวแปรหรือองค์ประกอบในการวิจัยได้จากการสังเคราะห์ทฤษฎีหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง และมีจำนวนน้อยที่มีการตรวจสอบความถูกต้องของตัวแปรหรือองค์ประกอบที่ได้จากการสังเคราะห์ทฤษฎีหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือวัดผลมีทั้งหมด 322 ฉบับ ซึ่งมีจำนวนสเกลหรือตัวเลือกของเครื่องมือในการวิจัย 5 สเกลหรือ 5 ตัวเลือก โดยชนิดของเครื่องมือในงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นแบบทดสอบ จำนวนเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยส่วนใหญ่ใช้เพียง 1 ฉบับ และ 3 ฉบับ จำนวนผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือใช้ 5 ท่านโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญทางการวัดผลและผู้เชี่ยวชาญสาขาอื่นร่วมกันตรวจสอบ สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงมีการเลือกใช้ IOC มากที่สุด ด้านความเชื่อมั่นมีการเลือกใช้สัมประสิทธิ์แอลฟามากที่สุด ด้านความยากมีการเลือกใช้สูตรอย่างง่ายมากที่สุด ด้านอำนาจจำแนกมีการเลือกใช้สูตร t-test มากที่สุด การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือก่อนนำไปใช้ในการวิจัยจริง ตรวจสอบ 2 ครั้ง ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือในการวิจัยที่สังเคราะห์ได้เฉลี่ย 0.82 การเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยส่วนใหญ่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง สถิติพรรณนาโดยมากใช้ค่าเฉลี่ย สำหรับสถิติอ้างอิงใช้การวิเคราะห์การถดถอย และมีจำนวนน้อยที่มีการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติ งานวิจัยทั้งหมดนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตารางเพียงอย่างเดียว ส่วนการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นโดยมากสรุปตรงตามสมมติฐานหรือวัตถุประสงค์การวิจัย และส่วนใหญ่อภิปรายโดยใช้งานวิจัยและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง งานวิจัยทั้งหมดให้ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และเอกสารในภาคผนวกโดยมากจะมีรายนามผู้เชี่ยวชาญ

โสมนา สุตสมบุรณ์ (2549) ได้สังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษาในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบหมวดหมู่ของวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา โดยจำแนกตามกรอบแนวคิดการวิจัยทางการบริหารการศึกษาของบอยัน (Boyan) 2) เพื่อได้องค์ความรู้ที่ได้จากข้อค้นพบในการสังเคราะห์งานวิทยานิพนธ์ และ 3) เพื่อนำ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากผลการวิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยการศึกษาทฤษฎีการวิจัย ทางการบริหารการศึกษาของบอยัน(Boyan) ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ วิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระหว่างปีการศึกษา 2529-2548 จำนวน 117 เรื่อง สุ่มเลือกแบบเจาะจง เฉพาะที่สืบค้นได้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบบันทึกข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) วิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษามีการตีพิมพ์ในระหว่างปีการศึกษา 2529- 2548 เมื่อมีการจำแนกเป็นหมวดหมู่พบว่า มีการทำวิทยานิพนธ์ด้านองค์การมากที่สุด รองลงมา คือ หัวข้อ พิเศษ ผู้บริหาร การเมืองและนโยบายตามลำดับ โดยมีวิทยานิพนธ์ด้านเศรษฐศาสตร์และการเงินน้อย ที่สุด 2) องค์ความรู้จากวิทยานิพนธ์สรุปได้เป็น 15 ด้าน ได้แก่ ทักษะผู้บริหาร พฤติกรรมของผู้บริหาร ประสิทธิภาพของผู้บริหาร ผู้บริหารทางการศึกษาผู้หญิง อำนาจหน้าที่ ภาวะผู้นำ แรงจูงใจในการทำงาน การเปลี่ยนแปลงขององค์การ ประสิทธิภาพขององค์การ เศรษฐศาสตร์การศึกษา ขบประมาณการศึกษา การเมืองและนโยบายการศึกษา การวิเคราะห์นโยบาย การประกันคุณภาพการศึกษา และการวิจัยทาง การศึกษา

ธารินี พลเยี่ยม (2547) ได้ศึกษาการสังเคราะห์งานวิทยานิพนธ์ทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2540 – 2545 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะงานวิจัยทาง การศึกษาที่ใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ 2) วิเคราะห์คุณภาพงานวิจัย และศึกษาผลของตัว แปรคุณลักษณะงานวิจัยที่มีต่อคุณภาพงานวิจัย และ 3) สังเคราะห์ข้อค้นพบจากงานวิจัยทางการศึกษาที่ใช้ วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประชากรงานวิจัยคือ วิทยานิพนธ์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2540-2545 ที่ใช้แผนแบบการวิจัยผสมผสาน จำนวน 28 เล่ม การเก็บรวบรวม ข้อมูลใช้แบบบันทึกข้อมูล และแบบวิเคราะห์งานวิจัยการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS for Window และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ลักษณะการผสมผสานวิธีวิทยาการวิจัยในวิทยานิพนธ์ของ คณะครุศาสตร์ มี 2 แบบคือ "แบบนำแบบรอง" กับ "แบบทวิภาคี" แบบนำแบบรองใช้ในงานวิจัย 16 เรื่อง โดยมี 15 เรื่องที่ใช้วิธีเชิงปริมาณนำและวิธีเชิงคุณภาพรอง ส่วนอีก 1 เรื่องนั้นใช้วิธีเชิงคุณภาพนำและวิธีเชิง ปริมาณรอง ส่วนงานวิจัยที่ใช้แบบทวิภาคีมี 12 เรื่อง ซึ่งส่วนใหญ่ วิธีวิจัยที่ใช้คือ การสำรวจและกรณีศึกษา 2) คุณภาพของวิทยานิพนธ์ที่ใช้แผนแบบการวิจัยผสมผสานมีความหลากหลายดังนี้ วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่มี

คุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย 3 ตัว คือ จำนวนวิธีวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ ประเภทงานวิจัย และรูปแบบวิธีวิจัยแบบสำรวจ-กรณีศึกษา-สัมภาษณ์ ข้อค้นพบจากงานวิจัยมี 4 ด้านคือ (1) ด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาผู้เรียน (2) ด้านการพัฒนาครู (3) ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการ และ (4) ด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา สำหรับการจัดการเรียนการสอน

